

Quản lý xây dựng văn hóa nhà trường tại các trường mầm non tư thục ở thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai

Phạm Thị Loan*

*Học viên Cao học – Trường Đại học Trà Vinh

Received: 12/8/2024; Accepted: 22/8/2024; Published: 6/9/2024

Abstract: From the research results, the article presents some issues about: “Managing and building school culture at private preschools in Bien Hoa city, Dong Nai province”

Keywords: Building school culture, private preschool, in Bien Hoa city

1. Đặt vấn đề

Nghị quyết số 33-NQ/TW của Hội nghị Trung ương 9 khóa XI “về XD và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước” đã chỉ rõ đối với ngành giáo dục cần phải giáo dục văn hoá tạo ra những con người vừa có đức vừa có tài để phục vụ đất nước. XD nền văn hóa và con người Việt Nam phát triển toàn diện, hướng tới chân- thiện – mỹ, thấm nhuần tinh hoa dân tộc, nhân văn, dân chủ và khoa học. Văn hóa thật sự trở thành nền tảng tinh thần vững chắc của xã hội, là sức mạnh nội sinh quan trọng đảm bảo sự phát triển bền vững và bảo vệ vững chắc Tổ quốc vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh. Mặc dù có sự quan tâm sâu sắc của Đảng, Nhà nước, của từng nhà trường nhưng công tác XD và phát triển nhà trường nói chung, văn hóa nhà trường (VHNT) ở các trường mầm non tư thục (MNTT) nói riêng vẫn còn hạn chế. Vì vậy, nghiên cứu về “Quản lý XD VHNT tại các trường MNTT ở TP Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai” là vấn đề cần thiết hiện nay.

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Xây dựng văn hóa nhà trường

VHNT có tác động đến mọi khía cạnh sự phạm của nhà trường, đến chất lượng cuộc sống và hiệu quả hoạt động của nhà trường. XD VHNT có ý nghĩa tích cực đối với học sinh, giáo viên và cả lãnh đạo nhà trường. Vì vậy, XD VHNT được hiểu là quá trình kế thừa, XD và XD những giá trị văn hóa đã tồn tại trong nhà trường. XD VHNT không hoàn toàn ở việc tạo nên một giá trị văn hóa hoàn toàn mới, XD đồng nghĩa là kế thừa và XD những giá trị tích cực phù hợp với điều kiện hoàn cảnh từng nhà trường, đồng thời cũng loại bỏ đi những giá trị tiêu cực, không phù hợp hoặc cản trở sự XD của nhà trường. XD VHNT là hình thành các giá trị vật chất và các giá trị tinh thần của nhà trường theo một phương hướng nhất định. Quá trình này gồm việc hình thành các giá trị

mới và bảo lưu, phát huy các giá trị đã có phù hợp. Vì thế XD VHNT là việc hình thành các giá trị văn hóa của nhà trường. Đó là các giá trị vật chất và các giá trị tinh thần của nhà trường. Các trường tùy theo mục tiêu phát triển mà có thể xác định các giá trị vật chất và tinh thần cần XD khác nhau..

2.2. Vai trò và ảnh hưởng của VHNT ở trường MNTT

VHNT ở trường MNTT có vai trò tích cực tạo động lực nâng cao chất lượng chăm sóc và giáo dục trẻ, XD thương hiệu nhà trường và góp phần kiến tạo môi trường văn hóa; VHNT ở trường MN có vai trò tích cực tạo động lực nâng cao chất lượng về thể chất, tinh cảm, trí tuệ, thẩm mỹ, hình thành những yếu tố đầu tiên của nhân cách, XD thương hiệu nhà trường và góp phần kiến tạo môi trường văn hóa tại mỗi cộng đồng dân cư mà nhà trường tọa lạc. Theo đó, VHNTMN có ảnh hưởng:

- Đối với trẻ: VHNT lành mạnh có tác dụng tích cực đến hoạt động vui chơi, học tập, rèn luyện của trẻ là tạo ra một môi trường học tập, thân thiện có lợi nhất cho trẻ em.

- Đối với giáo viên: Khuyến khích mối quan hệ hợp tác, chia sẻ kinh nghiệm, học hỏi lẫn nhau giữa các giáo viên; tạo bầu không khí tin cậy, thúc đẩy giáo viên quan tâm đến chất lượng và hiệu quả giảng dạy, học tập.

- Đối với CBQL nhà trường: văn hóa lành mạnh có tác dụng tích cực đối với công tác quản lý

- Đối với quan hệ giữa GV và trẻ MN: Tạo ra mối quan hệ hợp tác, tương trợ tích cực lẫn nhau.

2.3. Cấu trúc VHNT của trường MN tư thục

VHNT ở trường MN là tập hợp tất cả những yếu tố làm nên bản sắc riêng biệt giữa các trường MN, tập hợp các yếu tố tạo nên cấu trúc VHNT ở trường MN có thể khái quát thành các nhóm như:

Tầm nhìn, sứ mệnh và mục tiêu và chính sách, các chuẩn mực và nội quy; Các giá trị, niềm tin, chuẩn

mức hành vi và truyền thống của nhà trường; Cảnh quan sư phạm, đồng phục, các nghi thức, nghi lễ; Nhu cầu, cảm xúc và phong cách lãnh đạo, làm việc; XD bầu không khí của tổ chức nhà trường. Có một số yếu tố cơ bản của VHNT như sau: - Kế hoạch chiến lược phát triển nhà trường là những định hướng cho sự phát triển của nhà trường: Tầm nhìn, sứ mệnh, hệ thống giá trị, mục đích/mục tiêu phát triển nhà trường;

- Ảnh hưởng của các nhà lãnh đạo trong nhà trường đến mọi thành viên;

- Các chính sách khuyến khích cho mọi hoạt động trong nhà trường;

- XD phương châm xử thế, bầu không khí chung cho cộng đồng;

- XD khung cảnh nhà trường, cách bài trí lớp học;

- Xác định sự đặc trưng của nhà trường thông qua Logo, khẩu hiệu, băng hiệu, biểu tượng;

- XD truyền thống trường qua đồng phục, các nghi thức, nghi lễ; - Quan tâm đến nhu cầu, cảm xúc, mong muốn của cá nhân;

- XD thương hiệu trường

Biểu hiện tích cực (có văn hóa): - Nuôi dưỡng bầu không khí cởi mở, dân chủ, hợp tác, tin cậy và tôn trọng lẫn nhau; 30 - Mỗi thành viên đều biết rõ công việc mình phải làm, hiểu rõ trách nhiệm, luôn có ý thức chia sẻ trách nhiệm, tích cực tham gia vào việc ra các quyết định dạy và học; - Coi trọng con người, cổ vũ sự nỗ lực hoàn thành công việc và công nhận sự thành công của mỗi người; khuyến khích đối thoại và hợp tác, làm việc nhóm; nhà trường có những chuẩn mực để luôn luôn cải tiến, vươn tới; - Sáng tạo và đổi mới; khuyến khích giáo viên cải tiến phương pháp nâng cao chất lượng dạy và học; - GV được khuyến khích tham gia và đóng góp ý kiến trong mọi hoạt động của nhà trường... - Khuyến khích đối thoại và hợp tác, làm việc nhóm; - Khuyến khích CBQL, GV tham gia bồi dưỡng để nâng cao trình độ, đáp ứng chuẩn nghề nghiệp; chia sẻ kinh nghiệm và trao đổi chuyên môn; - Chia sẻ quyền lực, trao quyền, khuyến khích tính tự chịu trách nhiệm; - Chia sẻ tầm nhìn; - Nhà trường thể hiện sự quan tâm, có mối quan hệ hợp tác chặt chẽ, cuốn hút cộng đồng cùng tham gia giải quyết những vấn đề của giáo dục. Những biểu hiện tiêu cực, không lành mạnh (thiếu văn hóa) - Sự buộc tội, đổ lỗi cho nhau; sự kiểm soát chặt chẽ đánh mất quyền tự do và tự chủ cá nhân; quan liêu, nguyên tắc một cách máy móc; thiếu sự quan tâm, giúp đỡ lẫn nhau, trách mắng trẻ vì các em không có sự tiến bộ, thiếu sự động viên khuyến khích.

2.3. Biện pháp quản lý xây dựng VHNT ở trường MNTT ở TPBiên Hòa, tỉnh Đồng Nai

2.3.1. *Tuyên truyền, bồi dưỡng nâng cao nhận thức cho CBQL, GV về tầm quan trọng của xây dựng VHNT ở trường MNTT ở TP Biên Hòa*, Đây là Biện pháp này có ý nghĩa nhằm giúp cho CBQL, GV, NV, PHHS thấy rõ tầm quan trọng và sự cần thiết của XD VHNT trường MNTT ở TPBiên Hòa, Tỉnh Đồng Nai.

Hiệu trưởng chỉ đạo tổ chức triển khai các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước đối với XD VHNT trong trường MNTT.

Chỉ đạo tổ chức triển khai các chủ trương, chính sách của TPBiên Hòa về XD văn hóa trong các cơ sở GD MN trong đó có trường MN công lập trực thuộc. Trên cơ sở các chủ trương, chính sách trên nhà trường đề ra những tiêu chí cụ thể, giải pháp cụ thể để XD VHNT phù hợp với điều kiện thực tiễn hiện tại của trường MNTT.

2.3.2. *Lập kế hoạch XD VHNT ở trường MNTT ở TPBiên Hòa, tỉnh Đồng Nai*

Biện pháp này nhằm định ra chương trình, mục tiêu, chiến lược mà quản lý cần đạt được.

LKH được hiểu là vạch ra các công việc sẽ thực hiện trong tương lai theo một cách thức, trình tự, tiến độ nhất định nhằm đạt được mục tiêu đề ra, những cũng bảo đảm kế thừa.

LKH XD VHNT ở trường MNTT ở TPBiên Hòa, tỉnh Đồng Nai có vai trò rất quan trọng đối với quản lý. Vì lẽ đó, để HĐXDVHNT đạt kết quả, hiệu quả mong đợi, việc làm cần thiết là nâng cao năng lực LKH cho đội ngũ CBQL, giúp CBQL hoàn thiện kỹ năng, phương pháp cũng như nắm vững quy trình LKH XD VHNT nói chung; ở trường MNTT ở TPBiên Hòa, tỉnh Đồng Nai nói riêng. Từ đó đánh giá được điểm mạnh, điểm yếu, thời cơ và thách thức, đồng thời đề ra biện pháp thiết thực hơn trên cơ sở bảo lưu phát huy trong HĐXDVHNT thời gian tới;

CBQL phải xem nhiệm vụ LKH là cần thiết và quyết định đến HĐXDVHNT. Bên cạnh đó kế hoạch phải liên tục được cập nhật và hoàn thiện. Thiết lập kênh thông tin trái chiều giúp quá trình XDKH có thêm thông tin về các lĩnh vực hoạt động trong nhà trường.

2.3.3. *Tổ chức huy động nguồn lực XD VHNT ở trường TPBiên Hòa, tỉnh Đồng Nai*

Biện pháp này nhằm huy động các nguồn lực để XD VHNT.

Hiệu trưởng phân công giao việc cho các thành viên, bộ phận một cách hợp lý hoa học, đúng sở trường và vị trí việc làm để phát huy hiệu quả cao

nhất việc XD VHNT. Phân phối và sắp xếp nguồn nhân lực hiện có theo những cách thức nhất định để đảm bảo thực hiện tốt HĐXDVHNT.

Cơ bản nội dung trong công tác tổ chức là việc thực hiện phân công lao động một cách hợp lý và khoa học, sẽ tạo nên sự phù hợp khả năng trình độ chuyên môn nghiệp vụ là cơ sở để tạo ra năng suất lao động cao. Nó được bắt đầu từ việc phân tích mục tiêu chiến lược của tổ chức và thực hiện các nội dung chủ yếu sau:

- Xác định cụ thể chức năng, nhiệm vụ của từng bộ phận, từng mảng công việc;
- Đưa từng nội dung công việc cần phải hoàn thành để đạt được mục tiêu đã đề ra trong kế hoạch XD;
- Phân chia các công việc thành các nhiệm vụ cụ thể cho các thành viên, hay các bộ phận trong tổ chức phù hợp với kỹ thuật công nghệ với công việc được giao;
- Phải đảm bảo sự cân đối khoa học, phân đều nguồn lực, thứ tự ưu tiên công việc của từng cá nhân, bộ phận để công việc được diễn ra thường xuyên liên tục;
- Thiết lập các cơ chế điều phối, tạo sự liên kết hoạt động giữa các thành viên và bộ phận trong nhà trường, tạo điều kiện điều phối các nguồn lực hoàn thành mục tiêu XD VHNT

3.1.4. Chỉ đạo XD VHNT ở trường MNTT ở TP Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai

Biện pháp này rất quan trọng. Đảm bảo thực hiện các mục tiêu đã đề ra theo kế hoạch ban đầu, đảm bảo tiến độ thời gian thực hiện HĐXDVHNT. Huy động toàn lực và phối hợp một cách tối ưu trong thực hiện kế hoạch XD VHNT. Thường xuyên kiểm tra điều chỉnh một số nội dung của kế hoạch chưa hợp lý so với thực tiễn để hoàn thiện hơn.

Hiệu trưởng tham mưu, đề xuất Hội đồng trường và triển khai các nhiệm vụ thực hiện kế hoạch XD VHNT ở các trường MNTT. Thực hiện giao việc, hướng dẫn triển khai các nhiệm vụ cũng như tác động đến các thành viên, bộ phận khác phải đảm bảo phù hợp, thiết thực cụ thể với khả năng và trình độ của các thành viên trong nhà trường.

Thường xuyên đôn đốc, nhắc nhở động viên và khích lệ các thành viên trong việc thực hiện các nhiệm vụ được giao.

Thường xuyên thực hiện kiểm tra và tiến hành sửa chữa. Hiệu trưởng phải theo dõi việc thực hiện nhiệm vụ của các thành viên, bộ phận được phân công, khi thấy có dấu hiệu sai lệch chưa thông thì giúp sửa chữa hoặc hỗ trợ. Tăng cường thúc đẩy các HĐXDVHNT phát triển. Tạo mọi điều kiện thuận lợi giúp các thành viên, bộ phận hoàn thành nhiệm

vụ được giao. Hiệu trưởng có thể phân công cho các bộ phận và có báo cáo định kỳ quy định. - Sau cùng trong công tác chỉ đạo là tiến hành thúc đẩy các hoạt động phát triển.

2.4.5. Kiểm tra, đánh giá XD VHNT ở trường MNTT ở TP Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai

Biện pháp này nhằm tăng cường hoạt động KTĐG XD VHNT ở trường MNTT ở TP Biên Hòa Nhà trường là nhằm đảm bảo các nhiệm vụ XD VHNT được thực hiện theo đúng mục tiêu, quy định đã đặt ra hiệu quả nhất.

Nhà trường tiến hành KTĐG một cách thường xuyên, kịp thời theo đúng kế hoạch sẽ giúp Hiệu trưởng các trường MN nghiên cứu kịp thời phát hiện được những hạn chế, bất cập, những nội dung XD VHNT chưa phù hợp, chưa được thực hiện tốt để kịp thời có các biện pháp điều chỉnh; Đồng thời phát hiện được các cá nhân, đơn vị trong và ngoài nhà trường thực hiện tốt nhất các nội dung nhiệm vụ này và kịp thời động viên, khen thưởng, nhân rộng điển hình, tạo động lực để các cá nhân, đơn vị khác trong và ngoài nhà trường thực hiện tốt nhất nhiệm vụ.

3. Kết luận

Quản lý XD VHNT ở trường MNTT là một hoạt động quản lý đòi hỏi cả quá trình lâu dài, thường xuyên và liên tục, còn đòi hỏi tất cả thành viên trong nhà trường phải có tinh thần và trách nhiệm cao, từ đó có biện pháp. Hiện nay việc Quản lý XD VHNT ở trường MNTT ở TP Biên Hòa, đã nhận được nhiều sự quan tâm từ Hội đồng trường, chủ đầu tư đến lãnh đạo ngành GD&ĐT, chính quyền địa phương nên có thuận lợi. Các CBQLGD đã có những nhận thức đúng đắn về tầm quan trọng của XD VHNT ở trường MNTT ở TP Biên Hòa; đã có nhiều cố gắng trong XD VHNT. Tác giả đã đề xuất 5 biện pháp quản lý góp phần nâng cao chất lượng XD VHNT ở trường MNTT ở TP Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai

Tài liệu tham khảo

1. Quốc hội (2019), *Luật Giáo dục Bổ sung, sửa đổi 2019*, Hà Nội
2. Ban Chấp hành TƯ (2013), *Nghị quyết 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*. Hà Nội
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư 27/2020/TT-BGDĐT về Quy định đánh giá học sinh tiểu học*.
4. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư 28/2020/TT-BGDĐT về ban hành Điều lệ trường MN*. Hà Nội.